

32

התאחדות

לנו אשכול

פרט 2 צד 2
21.4.64 ז.ב.

- 1 - ב

אשר / א"ח / הקבוצה / הע"כ / הג"ה

לנו אשכול

חברים וידידים, נדמה לי שקודם כל צריך לברך ברכה של "טשנה עמים". אני מניח שכאשר הוחלט לקיים מה פתיחה הועידה, בודאי סמכו על עסק הירידה החביב והחמים, אשר יתן לנו ערב קצת יותר חם... ומה הוא קיבל אומנו באותו משב רוח שאנחנו עכשיו מרגישים, והלואי שערב כזה יזמין הנה בעוד איזה חודש-חודשיים, ולא עכשיו... ואין זאת אלא שאנחנו נחבעים, כמו בכמה דברים בארץ, מתוכנו - האדם נתבע להוסיף במה שהטבע למעמים סקפה אומנו - קצת חום פנימי, עצמי שלנו להוסיף לקר ירוח שיטנה עכשיו באויר.

אם אני מוסיף מן האחרונים, הייתי מאוד רוצה לקצר, אבל אינני יודע אם אוכל עכשיו ולא להחזיק אהבם בטמפרטורה הזאת... אומר לכם חברים, שבהסתכלנו אחורנית ישנה הרגשה שעסקנו בכל זאת והיינו שקועים בעשייה הגדולה של השנים הללו, וגם ביום קטנות שלנו, שכידוע אין לברז גם לו. ומהו לנו היום לטכם ולקבוע כי עמדנו בכבוד במשימה הגדולה עם קום המדינה והמשימה של קליטה עליה. הארץ טמונתה כיום אוכלוסייה גדולה פי שלושה ויותר; רמה החיים גבוהה כמליים לעומת ימי ראשית המדינה; זכותנו ביבוא הון מבחוץ מוחלף וחולפת - מה שמוכיח שאכן קלט המשק את תוספת האוכלוסייה קליטה יצרנית. צרכי הקליטה, חברים - ואולי במשך הזמן אתם תבינו למה אני מתחיל מכל כך רחוק - צרכי הקליטה דחקו עלינו ולא תמיד ניתן לנו לכלכל צעדינו ומעשינו בטלוא טידת הסבל והיעילות בבנין המשק, ובעיקר בבנין החברה. דומים היינו לאותו בנאי אשר בבת-אחת נדרקו על מדרשו המרי בנין רבים ומשובים והיה עליו לבנות בהם את הבנין אשר היה כחזונו במהירות רבה ולא תמיד לפי כללי האדריכלות, היופי או טכנה החזק הדרוש.

החברה שנבנתה או מה שבנינו עד עכשיו בבניה קדחתנית נגרסו בהם אגמים, בבניה הברחה ומשקנו, ובכל זאת מותר לנו להביד גם עכשיו: שטרנו על עיקר דמותנו החברתית. עלה בהזדונו עם שחר עבודתנו דמות עם עובד, החי על עמלו והמושרש בקרקע האומה, חברה שבה משק העובדים וצורתו הוא עמוד המדינה. ואכן משקלו של המשק הציבורי - ואני כולל בחוכו גם את המשק הממלכתי וגם את משק העובדים כולו - משקלו של משק זה בכלל החוצר הלאומי מביע עתה כמעט לכדי מהציה בכל הארץ. משקלו של המשק הציבורי בכלל החוצר הלאומי לא פחה, אלא אפילו עלה קצת בפער השנים האחרונות.

אין משק בעולם, להוציא כמובן את המדינות הקומוניסטיות, שבו רב משקלו של המשק הציבורי משקל המשק הזה אצלנו. עתה מודים כמעט הכל כי יש יותר מדרך אחת לבניית משק סוציאליסטי: דרכנו שלנו היא ביצירת משק עובדים עצמי הנשען על נושא קבוע, המתגבש בתוך הכרעה האדם. החברה הקבוצתית היא חלק אורגני ועמוד היסוד ביצירתנו החברתית המקורית. על כך, ולזה מתווסף המשק של כלל ציבור העובדים.

ראוי על כן כי המקובלים על ירידה ערכו של מסק העובדים בישראל לא ימטשו עובדה מרכזית זאת, אף שעמדנו בנטל הכבד של קליטה עליה חסונה נשמר ואף גדל חלקו של המסק הציבורי ביצור.

גם מבחינת מקור התעסוקה חומס המסק הציבורי מסקל דומה. גם כאן כמעט קרוב למחצית מכלל המפנסים מועסקים בידי המסק הציבורי, הממלכתי, ההסתדרותי וכלל ציבור העובדים והמסק העצמי, בחקלאות ובתעסיה. שמעתי מקובלים על ירידה במסקלם של המועסקים בחקלאות. הנה למשל החבר חזן בחברתו לקראת המועצה העשירית של הקבוץ הארצי מתאמץ לחזיכה כי אחוז המועסקים בחקלאות מגלה כאילו נטיה לירידה. אילו דקדק בנתוניו הוא, בנתוניו שלו היה מוצא כי המועסקים בחקלאות, במשך כל השנים, מאז 1950 ועד עתה, כ-15% מכלל המועסקים היהודיים, וזה מספר קבוע כמעט, כל הזמן. והיכן כאן היירידה?

דמבלי לרצוח להכנס לפולמוס, אולי אילו יכולנו להזדמן כולנו יחד, וכל התנועות הקבוצתיות על בטה אחת ולבור דברים, דק אגיד דבר אחד: גרמה לי שזו לא הטעות היחידה של החבר חזן בחברתו ובדבריו, גם בהעדיכו תופעות אברתיות מדיניות שונות במשך השנים הללו.

אולם ידעתי כי לא אחוז המועסקים בחקלאות הוא הקובע בימינו משקלה וערכה של החקלאות. משקלו של החוצר החקלאי קבוע מזה שנים רבות והוא מגיע לכדי 41%. במלים אחרות - היצור החקלאי מתרחב והולך בקצב הגידול של החוצר הכולל, והוא מגיע ל-10% בערך בשנה. בכון, משקלה של התנועה הקבוצתית בכלל האוכלוסייה ירד במידה-מה מאז ראשית המדינה. אולם מי יתעלם מן השינויים הכבירים שהלו בין התקופות - המורות בהרכב האוכלוסייה, המורות באופי חברתי ובמסען האידיאי של עליה המצוקה מכל הארצות. הישב רב לנו כי גם לנכוח העליה הזו, כמו בשנות קיום המדינה, קרוב ל-100 ישובים קבוצתיים, 95 או 98 ישובים קבוצתיים על כל הישגים לעומת 135 בכל השנים הקודמות, הטובות והיפות, מאז ראשית דגניה וכנרת ועד לקום המדינה. עם מצבו של העם היהודי ומצב הנוער ומצב החלוצים בכל העולם, אשר נחננו מכוחותיהם לישראל, לבנין הקבוצה.

דעמדה לנו גם דרכנו להקים קרוב ל-300 מושבים, על ערכיהם ועל נכסיהם, והרי אין זה סוד כי הקבוצה ראתה את עיקר שליחותה כל השנים בכיבוש החקלאות ובישוב הספר במדינה, ואכן משקלה של הקבוצה באוכלוסייה החקלאית היהודית היא קרוב ל-30% והתתיישובות העובדות 37, קרוב ל-40 אחוז. וגם אם בהיקף האוכלוסייה של הקבוצה לא הל גידול בשנים האחרונות, אין זה יכול להיות קנה-המידה היחיד ואף לא העיקרי - היקף היצור של המסק הקבוצי בחקלאות ובתעסיה נמצא בקו של עליה מהירה. למי האומדן גדל בממוצע ערך היצור הריאלי של התנועה הקבוצית ב-13-12 אחוזים לשנה.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by noise and low contrast.

לאו מלתא זוטרתא היא. לא הרבה מדינות ולא הרבה סקטורים יכולים להתמאר בזאת.

אם עלה הדבר בידי המסק הקבוצי להגדיל בקצב זה את היקף היצור, בלי הגדלה במספר המועסקים בו, עדות היא להגדלה המתמדה ביעילות וברמת המריון. בענפי הקלאזה שונים השיג המסק הקבוצי רמה גבוהה ביותר - דבר זה התבטא כסוכן גם בהגדלה ניכרת ברמת ההכנסה. אמנם, מבחינה כמותית התנועה הקבוצית אינה אלא אחוז קטן כידוע בתוך כלל החברה וגם בתוך כלל תנועת המועלים. אולם אין בכך משום חידוש לבבי מי שמכיר את דברי ימי התנועתנו לא התחרנו בכמות. מפעלנו ההתיישבותי, ובעיקר הקבוצה והמושב האידיאי אשר הם בגדר תרומה סגולית ומיוחדת שלנו למחשבה החברתית ולעשיית הסוציאליסטית.

הלכנו בדרך הסוציאליזם הקונסטרוקטיבי. יצירה מסקית וחברתית מועלית עצמית, המתחילה מן התא היסודי. לא השלכנו ייחבנו על פעולה מדינית שהיא לבדה השנה את מני החברה למעלה, מן השלטון. הלכנו בדרך מיוחדת, לא רק בשטח החברתי אלא גם בשטח הלאומי. חברי, כשם שיצרנו תאי חברה סוציאליסטית בתוך חברה דכושנית, מראשית דרכנו, כן יצרנו אז חברה יהודית בתוך מדינה בשלטון זר. קראנו לזה אז מדינה בתוך מדינה (אנחנו קראנו או אחרים קראו, אינני זוכר...).

כך יצרנו למשל כוח צבאי יהודי עצמי, מיפות כל-גיורא השומר, ועד ימינו אלה. בנוהג שבעולם מניחים יצירה כה צבאית למדינות. כוחות צבאיים פרטיים הם דבר מסוכן כידוע. אולם המדינה היתה בידי זרים ולפיכך הלכנו בדרך של יצירה עצמית, של מדינה בתוך מדינה, של כוח בלי גושפנקא ממלכתית. וכאשר קמה המדינה היו מעשיה הראשונים מכוונים תוך כדי הגנה נואשת על עצם קיומה, גם לריכוז מלוא המונקציות הממלכתיות בידיה. היה עלינו לפעמים בכאב רב להפריד ממוסדים שחיתם היצירה התנועתית היה טבוע עליהם כדי לשלבם בעשייה הממלכתית הכללית ולשמוך עליה מרוחם.

והנה, לא למדנו גזירה שורה משטח הבטחון, שהוא מונקציה ממלכתית בטבע הדברים. לא למדנו גזירה שורה על יצירה החברתית והמסקית של תנועת העבודה. נכספי החברה והמסק העצמי שיצרה תנועת המועלים ותנועתנו הקבוצית בתוכה, קמו כיצירה עצמית לא רק משום שאביזרי השלטון לא היו בידינו, מחשבת הקבוצה כמו מחשבתנו החברתית בכלל לא צמחה אמנם בחלל ריק. היא נבעה מתנאים מוחשיים שבהם היצירה האפשרית היחידה היתה יצירה עצמית וולאלתר - כך באיננות וכך בסוציאליזם שלנו הישראלי.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES

REPORT OF THE
COMMISSION ON THE ORGANIZATION
OF THE DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
FOR THE YEAR 1964-1965

The Commission on the Organization of the Division of the Physical Sciences was organized in 1963 to study the structure and functioning of the Division and to recommend changes that would improve its effectiveness. The Commission's report is based on a series of public hearings and a study of the Division's activities over the past several years. The Commission believes that the Division is currently in a state of transition and that certain changes are necessary to ensure its long-term success. These changes include the reorganization of the Division into three departments, the creation of a new position of Director, and the establishment of a new committee to study the Division's future.

The Commission believes that these changes are essential for the Division to continue to be a leading center for research in the physical sciences. The Commission's recommendations are intended to provide a framework for the Division's future development and to ensure that it remains a premier institution in the field. The Commission's report is intended to provide a basis for discussion and action by the University and the Division.

שאלה אחרת לגמרי - מה הוא ערכו ומה מהותו של הכלי שנוצר. כאן צריכה הבדיקה להיות לגופו של דבר, מה הוא הכלי, מה עשה ומה יש ביכולתו לעשות לעמיד לבוא, אם או בלי שינויים? נבחן זאת עכשיו, אחרי 10 שנים לקיום המדינה ואחרי כך וכך שנים לאחר הועדה האחרונה של האיחוד. עלינו לשאול את עצמנו לא רק כיצד הגענו לדרכנו המיוחדת אלא ללמוד מן העבר איך להחזיק בה, לתקן ולבצר להבא כדי ששינויי הנטיבות, המכתיבים לנו לעמים הידושים ודרכי מעולה, לא יגררו אחריהם שינוי ערכיך במובן השלילי של המושג הזה.

החנועה הקיבוצית כיום איננה בדיוק כפי שהייתה לפני 20 - 30 ו-40 שנה. אין צורך להיות נביא כדי לאמר שחוק עשרות שנים הבאות לקראתנו, שוב בודאי יחולו שינויים מסויימים ולא בכל ההיחידות דומה לחמול שלשום, ואולי בעוד 30 שנה לא למה שהיום. אך השאלה היא כיצד האמת, התרבות, התפתח? אילו שינויים יחולו בה? איננה דבר שאנו זכאים להניח אותם בידי הטקרה, בידי הסטיכיה. כדי לבטט את טעם קיומה של הקבוצה ושל החנועה, עליה ועלינו לבצר את כוחה, לגדול ולהתמודד עם יום המחר.

תמיד עמדה חנועתנו במבחן כפול: מבחן יכולתה ככלי בחנופה יצירה לאומית ומבחן ערכה כנקודת מאור או מפנה חברתית. מטתי הבחינות הללו עלינו לחתום על מקומה של החנועה בעשייה של לעמיד לבוא.

עומדים אנחנו עכשיו בפני הכרה של מטעם כיבוש אידיאלי מהמיד, ממוטך ובקדול על הנוער היהודי בארצות שאנו קוראים להן כעת ארצות הרוחה. חוק שנים אחדות גדלה בודאי את עיקר מקורות העליה מארצות המזוקה. גידולה של המדינה בעמיד, מדט לריבוי הטבעי שלנו עצמנו, שהוא לא כל כך גדול ומוחר גם להביד שהוא קטן לערנו, - הגידול הזה מוחנה בכח המטיכה שלנו, במידת הגדאויטציה לבני הציבור היהודי שבארצות הרוחה.

בנוסף מקוצר אפשר לאמר, כי אם רוצים אנחנו לחנך להעמקת חכמים יהודיים שיביאו לידי עליה, צריכה עבודתנו להיות מכוונת להכרעה רעיונית של הנוער היהודי הזה בארצות אלו, בארצות הגולה, ארצות הרוחה. אסור לנו לבנות על חשש האימים של עליה קסטטרופה מן הארצות הללו. רוצים אנו להיות שוחפים לתקודתיהם הטובות של הקיבוצים היהודיים היושבים בהן, כי לא יאונה להם חלילה כל רע, הסכנה האקטואלית שהעם היהודי אצפני לה שם, איננה סכנה מידית, כך נראה לנו - לקיום היחיד היהודי, אלא סכנה רוחנית לקיום העם.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing as a separate paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text, showing further detail or a list.

Fifth block of faint, illegible text, likely a concluding paragraph or signature area.

עליה משם תהיה תלויה אימזא בהכרעה רעיונית, אם תהיה עליה.
 יקום בעם הרצון להיאבק עם הסכנה הזאת ולהסיק ממנה טסקנה עליה.
 בצד הכוח המושך שלנו, מבחינה לאומית, תעמוד יצירתנו החברתית
 כאחד תלוצי לנוער ארצות הרוחה, לעולם לא נוכל להתחרות בהן
 ברמה החיים שלנו או בגובה השכר. בכח היצירה החברתית המקורית
 שלנו, בכח האידיאה המתבשמת או אידיאה מתבשמת יש לנו סיכוי
 ונקמה להיות אבן-שוואה לבני נוער יהודים מארצות הרוחה.

וכאן נועד לקבוצה המקידי מרכזי/ בהרכב האנושי והאידיאי של
 אוכלוסיית המדינה, והיא הקבוצה הנחבעת למלא המקידי זה ככל
 שיטפיקו כוחותיה. ידעתי, הכוחות מצומצמים, הם מצומצמים
 ומתמתחים על ארץ רבה, על כל החומי החברת והמשק. בעצם נכון
 הדבר חברים, גם לבני העילית/ האידיאה הכללית בארץ, גם
 היא מוחחת את יכולתה עד לקצה הגבול, ואינה מספיקה. ואולי מנחך
 לי מה - אנז לא כל כך סמור לדבר על זה, על כל הבמות - ואולי
 גם מידאח הפירוד מביאה להפסק ולמחח כוחות/ מברכת הליכוד -
 אין לי טפק שהיא המוציא מאחזו הרבה יותר כוחות, או בכל
 אופן יותר מאשר אנחנו עכשיו יכולים לתח למלאכה העצומה, האידית,
 ההיסטורית הגדולה שעומדת לפנינו בעשרות השנים הקרובות.

במבט ^{הנכונה} הזאת שצומדת לפנינו, והקבוצה בטבע הדברים
 נחבעת לכך, מפני שלהניתן או שהיא אגרה טחוך העם עד עכשיו כוחות
 כאלה שהיא יכולה לתח, ולמעולה הזאת המכשלה רוצה לעזור בכל
 יכולתה, לחזק את ידי העושים במלאכה ולתח להם כלים או אמצעים
 לכך.

וייאמר כאן במאמר מוסגר, שגם בבוא היום שכולנו מקוים
 לו, ויימתחו שערי העליה לפני הקיבוץ היהודי בברי"מ, הקיבוץ
 הגדול של למעלה מ-3 מיליון נפש, - גם אז בל נבנה את מחשבחנו
 על עליה מצוקה דוקא. ז.א. שהלחץ, שההכרח, שהמצוקה מביא אותם.
 חלה התקדמות ברמה החיים בברית המועצות, ונקמה שהיא היטשך.
 יהודי שיבוא אלינו משם לא יבוא עוד דק כדי להימלט מקשיים
 חמריים, שהם סנה חלקה של האוכלוסייה כולה ^{כיום} ^{היא} ^{ללא} ^{יהיה}
 בואו כרוך במנוסה מאפלייה שעוקצה מופנה כלפי היהודים.
 נקמה שתבוא מלבד החמורה ביחס לעליה, גם חמורה בענין זה.

גם שם תהיה, אימזא, העליה תלויה בהכרעה רעיונית, רצונית.
 ברצון לתח יד להמסך קיומו של העם היהודי ולחיות חיים יהודיים
 בארצו החפשית, תוך יצירה חברתית חדשה ומקורית. אכן, גם זה
 אחזר וסיכוי לטשך הציבורי ולהנועה הקבוצתית בחוכו.
 והנה חברים, ענד אחגר, גדל והולך לעינינו, כאן בארץ,
 הדור השני של עליה המדינה, העליה הגדולה, דור המדינה, ומח
 יהיה עלינו? האם דק החוצה עלינו להמנות את מבטינו?

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing to be a main body paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the main body of the document.

Fourth block of faint, illegible text, possibly a concluding paragraph or a separate section.

Fifth block of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or a signature block.

כמחכונתנו, כמחכונתה של דגניה ועמק הירדן ועמק יזרעאל, בלי שהעולם הזה יטיל על עצמו את המשימה הזאת - אנחנו חלילה יכולים להמסיד, להחמיץ. בבואנו להוסיף ולהעלות את המיליון הרביעי והחמישי בודאי נבקש בכל האמצעים ובכל דרך לשמור לפתוח על אחוז החקלאים שהוא אהנו כיום. זה בודאי לא זה מה שהשבנו לפני 50 - 60 שנה, מה תהיה דמות ישראל בהתפתחות הכלכלית, מה יהיה משקל החקלאות ומשקל האנשים שיטעלו בחקלאות? אבל לא בנו הלוי הדבר.

גם אם נשמור על כך נדע שבמספרים מוחלטים פירושו של דבר, מדי יום רביעי וחמישי, קליטה רבים, הייתי אומר המונים, גם בהעטיה, במלאכה ובמקצועות אחרים. אין הקבוצה יכולה ואין היא צריכה להניח שיימקד מקומה בתוכה, בתוך המקצועות הללו, במקצועות אשר גם הם יתפתו וכבדו ומאות אלפי שקט העובדים העצמאיים והשיחתיים חייב להרכיב בחזונו ובמעשיו גם את החרושה והמלאכה.

האמנם נגזר עלינו שתוספת האוכלוסין הדרושה לפיתוח הגליל למשל, תבוא ברובה הגדול רק לריכוזים עירוניים, וחרומתה של הקבוצה - ואומר גם תרומתו של המושב - לא תהיה אלא הערה קטנה בשולי הספר הגדול הזה? והשטחים הגדולים שבין הערים יישארו דלי אוכלוסין? ויש כאן עוד שאלה ועוד בעיה ועוד מדובלמת: נניח שאנחנו, נניח שנצטרע עליה הגדל והגיע לעשרות אלפים, ונניח שכרמיאל יהיה ריכוז עירוני גדול - אבל השטח הגדול שבין הערים? וכל השטח הגדול הזה שאנחנו החילונו בזמן האחרון לדבר עליו, שאנחנו צריכים לאכלס בו יהודים - השטח הזה יהיה ריק?

ולא סוד בשבילכם בודאי, שאין הבטים לחקלאות בשטח עזוב זה שנשטף ונסחף ברוח ובגשמים במשך עשרות ומאות השנים - שאין הוא עכשיו כטיס גדול להרבה אלפים חקלאים. אבל השטח הוא גדול והריקנות היא גדולה ואותה צריך יהיה לסלא יהודים.

אנו עומדים לפני התמודדות בחיפושנו העקרוניים אחרי דרכי ביצוע סוציאליסטיות, התחלנו ביאירת האים קטנים בחברת חדשה, ואנו מצויים על עשייה ממלכתית וחברתית גדולה ועל השתלבותם בעשייה זאת. במקומות אחרים היה אולי כוון קצת הפוך בהליכה. מותר לנו אולי מעט להסתכף ולראות בארצות אחרות. הנח ביוגוסלביה - הייתה בקודם-המוצא השתלטות המדינה מן המרכז על אמצעי היצור ועל ענפיו. תוך שנים אחדות עמדו ראשי המדינה והחברה ביוגוסלביה בפני שתי

בעיות² האחת - עצם הקושי לנהל משק מסופף ממרכז מרוחק, והאחרת הכלכליות הצומחות מנטיון כזה, ובמידה שהמדינה יותר גדולה,

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, appearing as a separate paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text, possibly a transition or a new section.

Fifth block of faint, illegible text, showing further detail of the document.

Final block of faint, illegible text at the bottom of the page.

בדו"ח הצורה הרבה יותר גדולה והכושר הוא הרבה יותר מסובך.
 השניה - מתן מטעם הברית למושג שלטון המועלי על ידי כוח הברית
 טקסי בנייתן המפעל שבו הם עובדים. נצבר עם נסיון רב להיוב
 ולשליטה. ההתמחות טוב זה הלה לא ביוזומלביה בלבד. מתנהל בברייתם
 זיכוח נדבב על דרכי ניהולו של מפעל במסגרת מתוכננת, על נקודות
 המוקד של הכרעה והחלטה, הזיכוח על נקודות-המוקד ועל קנה-המידה
 לקביעת היעילות. המסקנות בארצות הללו שונות בין אחת לשניה,
 אולם גם הם מרבים לדבר על התרות המפעל הבודד כיהידה טקסית-
 סוציאליסטית.

ואין אנו מסודרים משילוב הנסיון הזה במחשבתנו החברתית
 והכלכלית לצמיד לבוא. מה שמחפש עם ובארצות אחרות שאפשר ללמוד,
 צריך ללמוד אותנו. בחימושי תורכים הן לגבי הטק המועלים העצמי
 בכלל, והן לגבי הטק הקבוצי.

נטיית הברים לבחן אל המקיצי הקבוצה בעמיד סכמה צדדית
 לכל אשר נמנה עומדים בפנינו אתגרים חדשים, ואין להרתע גם מאידוע
 צורה הון כרי שגירה על המקרון הממחממטיטי של שיחון מלא -
 ואל חשט ואל מחד, אינני בה להשיע מאה סיבויים ולדעזע ימודותיבו.
 הנה, למשל, ואולי רק ברמה, אני רוצה בסמחו לגצוע, הנה למשל
 וכשבו נסיון לא מעט בשילוב מפעלים מעשימיים בהון קבוצות וקבוצים
 מבטיט קיומם הוא הקלאטי. שמעזו גם הערב ממנטה, וזכור לכולנו
 ה זיכוח במסך שמיס-שלוש עשרה בטנים בכלל על מקומה של התקלאזה,
 המלאכה והתקלאזה במסך קבוצתי - וכל ההתמחות והדרך שעברנו
 מאז ועד היום הזה.

לוי אשכול (ממשיך)

כיום 6000 איש מעסקים התעשייה הקבוצתית. לא הכל מושלם בנטיין הזה, יש גם בעיות קשות של עבודה שכירה, בתעשייה וגם בחקלאות, וגם על זאת שמענו הלילה. עלינו ללמוד לקח, לתקן עוונות, לתקן מה שצריך לתקן, להסיק מסקנות ולהמשיך. אחת ברור, אין להסוך מאמץ בפיתוח התעשייה בישובים הקיימים. אבל, שמא הברים נפז ונחשוב גם על אפשרויות חדשות? על הרחבת עקרון היצירה הקבוצתית, על ישובים שתרושת עומדת במרכזם?

בעצם, יכולתי לגלות עוד. יש גם אולי עכשיו כבר אחד 2, 3, ואולי יותר מישובים חקלאיים שלנו שהחלו ביסוד חקלאי, ואחר כך התפתח ככה רצה הגורל, שבעצם היסוד החקלאי הפך להיות חלק קטן, וזה מסקים עצומים ואדירים, גם באברתם וגם בכלכלתם, ככה זה התפתח מעצמו. שמא נחשוב, שמא נראה בזה איזה סימן לבאות, איזה רמז שיכול גם להיות איזה דבר נוסף?

אני אינני רואה למשל סיבה מדוע ניתן לקיים שתוף מרחיק לכת, שתוף קבוצתי בהתייבנות חקלאית בלבד, ולא בישוב קבוצתי המושחת בעיקר על מפעלי התעשייה ומלאכה, בשטחי פתוח וכבוש חדשים.

ומשפט אחר רק בכדי להסביר את עצמי: אינני בא ואינני מציע שום החלרות עם המשק הקבוצתי הקיים שלנו בכל אוחס הישובים הקבוצתיים שיש בכוחנו להקים על בסיס חקלאי והוא גם אחר כך התפתח לידי התעשייה. אבל רק לפני 2 רגעים שדיברתי על הגליל ואמרתי רק נצרת, רק כרמיאל, ורק אוחס הישובים החקלאיים שנוכל להקים, ואוחס השטחים העצומים יהיו ריקים, מפני שאולי אין עוד התנאים החקלאיים הראשונים, הקרקע איננה מספיקה ואינה מהאימה לכך. למה לא לחשוב, שאפשר בשטחים הגדולים, ואולי יהיה הכרח חיים שיכולים גם לקום ישובים קבוצתיים רק התעשייתיים ואינני רוצה עכשיו להזכיר מקצועות, יכולתי מיד להזכיר לכם כמה מקצועות שאינני חדל להבין שבכלל לצבור הפועלים במשקו העצמי אין שם שום דריסת רגל ולא כל כך קל דוקא ולא כל כך קל מסובך להכנס לשם.

לי לעתים נדמה שבישוב, שאולי עוד יותר קל אם אחזור אחורנית לוכוחים שלנו על הכנסת מלאכה ותעשייה למשק החקלאי, מהוץ לעצם העניין, מהוץ לראיה של מה שנחננו היום רואים כבר בקוים יותר בולטים, אבל היה בצד דבר, משק חקלאי יש לו עניין של עבודה זמנית, ואז נחוצים אנשים ומאבק על עבודה עצמית, אמרנו שנכנים איזה מקצוע

מלאכה, תעשייה בזמן האסיף, בזמן הקטיף, בזמן הקציר הכל ימגר וכלם ילכו כמובן לעזור לחקלאות ולא נהיה זקוקים לעבודה שכירה. כמובן שהענין החמחם לו לעצמו, כל מקצוע הוא עצמאי, כי חרוש גם קשורה - ב יחוד אם יש חרוש רצינית וגדלה - היא קשורה עם שוק עולמי ולא יכולים להביד חכה, אני צריך בינתיים לקטוף את הענבניות ואת הדיקטים אעשה לך בעוד חודש או אשלה לך בעוד חודשיים.

במסך תעיתי נדמה לי, בכלל יכול להיות פטור מהסכך הזה. אם מסך תעיתי הבנוי על קבוצה. נניח 100 חברים, 200 חברים, יש להם מסך תעיתי, בית חרוש שזוהי תעיתם, זה קיומם, מהוכנן ל-365 ימים בשנה. על פי המקצועות כבר התירה לנו היום טטנה ואמרה שגם במסך החקלאי ישנם מקצועות וישנה ידיעה כזו וידיעה אחרת, וגם בחרוש כזה כמובן.

אבל כאמור, אינני מציע - אולי מחר - הערב להכנס לדיון, ואולי זה עוד מוקדם בכלל, אבל מחר לחשוב, להתחיל לחשוב על כך, כי הארץ הצטרך להתפתח הרבה מאד תעשיתית.

כפי שאמרתי, אינני בא להציע עכשיו תכניות. אני יודע שזה עדין היולי ואולי יגיע פעם זמן לדבר על תכניות כאשר הרעיון יקלט - אם הוא יקלט קצה יותר. דיברתי על זה בועידת מפלגת פועלי ארץ ישראל לפני שלושה רבעי שנה, ולא היתה לי הרגשה שהאוזן היתה יותר מדי פתוחה וקשובה לענין הזה. אבל נדמה לי שאנחנו ללא הכנה נפסית אנחנו יכולים פעם להפסיד ולהחמיץ גם על ידי כך שאיננו מוכנים לכך נפשית.

המסך הקבוצי, התעשיתי, עשוי להשיב בעתיד אם בכלל יעמוד לנו הכוח, אם נקרב אנשים, ואם נהיה, התנועה צומחת וגדלה - עשוי להשיב על כמה בעיות שהעליתי הערב, זרק בראשי מרקיס אני אמנה אותם אהגר לחלוציות המביאה עמה סגולות וידע וסכניקה. כאשר נכנס - ואם נכנס בכוחות גדולים לקרוא ולגייס ולקרב ולמסוף נוער או הדור הצעיר בארצות רווחה, אנחנו נפגש עם אנשים לגמרי אחרים, לא אלה שהיו לנו עד עכשיו בין בארצות המצוקה ובין בארצות הגולה היהודית מלפני המדינה. זה יכול לתת לנו תשובה חיובית על הצורך במיתוחס ובאכלוסם של חבלי ארץ שוממים ששמה אי אפשר לפתח הרבה חקלאות. תנופה חברתית חדשה לביטחוננו כמדינה עריכתם; הגבלת כוח משיכה אשלונו לגבי נוער יהודי בארצות הרווחה שכבר הסברתי את זאת. יצירה מקור משיכה בדור טכנולוגי זה לבעלי מקצועות מעולים - אינני

יודע דוקא מדוע הם מעולים, אבל לבני מקצועות שמצוינים במדע ובטכניקה, למחנדים, לסכנאים בדרג גבוה, מחוץ לארץ ומישראל. אינני בטוח שאנחנו לא חייבים לחשוב בקיום אלה. הדרישה להשכלה היכונית, הדרישה מהשכלה היכונית לבתי ספר יותר גבוהים הולכת וגדלה, איך בכלל אנחנו מתכוונים ומצטיידים להכין ולהכשיר וללמד את הנוער, את הדור בישראל ואת זה שיבוא מחוץ לארץ שהוא יקלט אלינו למשק מעולים עצמיץ

הקבוצה הייתה והינה נושא מיטב היצירה החברתית והכלכלית של הנועת העבודה שלנו עד כה. ואינני אומר את זאת, אני יודע שיש תקופות שטופעים הרבה מחמאות אם כי שנים מה גם הקבוצה מגלה לעצמה במשך הרבה השנים האחרונות - עכשיו כמובן יוצאים מהסגנון הזה, מהז'אנר הזה של תלונות והתלוננויות שמקומחים, שלא מחשיבים. אז כשאני מגיע עוד הקט להגיד איזו מחמאה על הנועה, אז אני בעצמי מרגיש כך. אבל כמו שאמרתי, בחקומה האחרונה יצאנו, ואני שמח שיצאנו מהסגנון הזה של בכינות ויחסות מעושה.

אבל כוחר לי בכל זאת להגיד, כך אנחנו רואים את הקבוצה במשך כל השנים. וגאמר, שאני מדבר בדברי ראש הממשלה - כל הזמן לא הדגשתי שאני עומד מה לפניכם כראש הממשלה, אבל הדברים הללו שאני אומר, נדמה לי שאני יכול להגיד את זה בשל הממשלה, בשם כל חברי הממשלה, בשם הממשלה שאני הכרתי אותן והייתי בהוכן במשך השנים הללו. יחסה האמיתי למאמץ העצמי של הכלכלה שנוצרה בידי המועלים, המשק העצמי, המשק ההתדרותי והמשק הקבוצתי בראשו. כך הערכנו את הנועה העבודה כבואה לבצע את העונה הלאומי והחברתי.

אסיים כאחולים ובברכה, שהגייס הועידה הזאת את הכוחות החנועה לאתגרים של מחר והם ישנם ויהיו.